

Gwelliannau i Fil Cyhoeddus

Penderfyniad y Llywydd ar eu Ffurf Briodol

Mae'r Llywydd wedi penderfynu, o dan Reol Sefydlog 26.58, fod rhaid i ffurf gwelliannau i Fil Cyhoeddus (y cyfeirir ato o hyn ymlaen fel "Bil") fod fel a ganlyn:

Cyffredinol

1. Mae gwelliant i Fil yn cael cynnig un newid yn unig i destun y Bil; mae gwelliant i welliant yn cael cynnig un newid yn unig i destun y gwelliant hwnnw.

(Sylwch: rhaid i'r rheolau hyn gael eu darllen yn ddarostyngedig i baragraff 31.)

Ystyr "newid" (ac eithrio'r math o newid y cyfeirir ato ym mharagraff 31) yw naill ai:

- a) hepgor testun a mewnosod testun gwahanol;
- b) hepgor testun (heb mewnosod testun arall); neu
- c) mewnosod testun (heb hepgor testun).

Pan fo cysylltiad rhwng nifer o newidiadau (e.e. hepgor un gair a mewnosod gair arall mewn nifer o fannau gwahanol yn nhestun y Bil neu'r gwelliant (yn ôl fel y digwydd)), er gwaethaf y cysylltiad mae'n rhaid i bob un gael ei drafod mewn gwelliant ar wahân.

2. Nid yw un gwelliant yn cael newid testun mwy nag un adran neu atodlen (e.e. ni chaiff gwelliant ddweud "Hepgorer adrannau 5 i 7" - byddai angen tri gwelliant ar wahân, a phob un yn hepgor un o'r adrannau).

(Sylwch: Os yw adran yn rhoi ei heffaith i atodlen, bydd gwelliant sy'n hepgor yr adran yn cael yr effaith bod yr atodlen yn cael ei hepgor.)

3. Nid yw gwelliant yn cael cynnig newid i ran o air (e.e. er mwyn newid “merch” yn “merched”, dylai gwelliant hepgor ‘merch’ a mewnosod ‘merched’, ac nid ychwanegu ‘-ed’ ar ddiwedd ‘merch’.)

Ffurf Gwelliannau

Gwelliannau sy'n hepgor testun ac yn mewnosod testun gwahanol

4. Rhaid i welliannau i fewnosod adran neu atodlen newydd yn lle'r rhai presennol fod ar y ffurf:

Tudalen x, llinell x, hepgorer [adran / atodlen x] a mewnosoder - 'testun yr adran / atodlen newydd'.

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf testun yr adran neu'r atodlen sydd i'w hepgor, gan anwybyddu'r teitl, oni bai fod teitl newydd i'w fewnosod yn lle'r un presennol, ac os felly y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf y teitl. Os bwriedir mewnosod teitl newydd yn lle'r un presennol, rhaid i destun y teitl newydd gael ei gynnwys yn y testun sydd i'w fewnosod.

5. Rhaid i welliannau i fewnosod un neu fwy o is-adrannau newydd neu baragraffau atodlen newydd yn lle'r rhai presennol fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, llinell x, hepgorer [is-adran (is-adrannau) / paragraff (paragraffau) x (hyd at y)] a mewnosoder - 'testun yr is-adran (is-adrannau) / paragraff (paragraffau) newydd'.

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf testun yr is-adran / is-adrannau neu'r paragraff / paragraffau atodlen sydd i'w hepgor, gan anwybyddu, yn achos paragraffau atodlen,

unrhyw groesbennawd, oni bai fod croesbennawd newydd i'w fewnosod yn lle'r un presennol, ac os felly y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf y croesbennawd. Os bwriedir mewnosod croesbennawd newydd yn lle'r un presennol, rhaid i destun y croesbennawd newydd gael ei gynnwys yn y testun sydd i'w fewnosod.

6. Rhaid i welliannau i fewnosod un neu fwy o israniadau newydd, heblaw is-adrannau neu baragraffau atodlen, yn lle rhai presennol, fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, hepgorer [llinell x neu linellau x hyd at y] a mewnosoder – 'testun yr israniad/israniadau newydd'.

(Sylwch: ystyr israniad yn y paragraff hwn yw israniad â rhif neu lythyren mewn is-adran neu baragraff atodlen e.e. paragraff o fewn is-adran neu is-baragraff mewn paragraff atodlen.)

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf yr israniad sydd i'w hepgor.

7. Rhaid i welliannau i fewnosod cyfuniad o un neu fwy o israniadau neu is-adrannau newydd yn lle cyfuniad o israniadau ac is-adrannau presennol fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, hepgorer [llinellau x hyd at y] a mewnosoder – 'testun yr israniadau newydd'.

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf yr israniad sydd i'w hepgor.

8. Rhaid i welliannau i fewnosod testun newydd yn lle testun presennol (heblaw'r rhai sy'n syrthio o fewn paragraffau 4 i 7 fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, llinell x, hepgorer [gan nodi'r geiriau sydd i'w hepgor] a mewnosoder 'y testun sydd i'w fewnosod'.

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif y llinell y gwelir llinell gyntaf y testun sydd i'w hepgor arni.

9. Rhaid i welliannau i fewnosod tabl neu ffigur newydd yn lle un presennol fod ar ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, llinell x, hepgorer [Tabl x / Ffigur x] a mewnosoder [Tabl x / Ffigur x].

Gwelliannau sy'n hepgor testun yn unig

10. Rhaid i welliannau i hepgor adran neu atodlen fod ar y ffurf:

Tudalen x, llinell x, hepgorer [adran / atodlen x].

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf testun yr adran neu'r atodlen sydd i'w hepgor, gan anwybyddu'r teitl. Effaith hepgor yr adran neu'r atodlen fydd bod y teitl hefyd yn cael ei hepgor.

11. Rhaid i welliannau i hepgor un neu fwy o is-adrannau neu baragraffau atodlen fod ar y ffurf:

*Adran x, tudalen x, llinell x, hepgorer is-adran/is-adrannau x (hyd at y); neu
Atodlen x, tudalen x, llinell x, hepgorer
paragraff/paragraffau x (hyd at y).*

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf testun yr is-adran neu'r paragraff atodlen sydd i'w hepgor, gan anwybyddu, yn achos paragraff atodlen, unrhyw groesbennawd. Pan fo croesbennawd yn cyfeirio at un paragraff atodlen yn unig, effaith hepgor y paragraff fydd bod y croesbennawd hefyd yn cael ei hepgor.

12. Rhaid i welliannau i hepgor un neu fwy o israniadau heblaw is-adrannau neu baragraffau atodlen fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, hepgorer [llinell x / llinellau x hyd at y].

(Sylwch: ystyr israniad yn y paragraff hwn yw israniad â rhif neu lythyren mewn is-adran, paragraff atodlen neu is-baragraff atodlen e.e. paragraff o fewn is-adran neu is-is-baragraff mewn is-paragraff atodlen.)

13. Rhaid i welliannau i hepgor cyfuniad o israniadau ac is-adrannau presennol fod ar ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, hepgorer [llinellau x hyd at y].

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif llinell gyntaf yr israniad sydd i'w hepgor.

14. Rhaid i welliannau i hepgor testun arall fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, llinell x, hepgorer - 'gan nodi'r geiriau sydd i'w hepgor'.

15. Rhaid i welliannau i hepgor Tabl neu Ffigur fod ar ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, llinell x, hepgorer Tabl x / Ffigur x

Gwelliannau sy'n mewnosod testun yn unig

16. Rhaid i welliannau i fewnosod adrannau neu atodlenni newydd yn y Bil fod ar y ffurf:

I fewnosod adran / atodlen newydd -

ac wedyn testun yr adran neu'r atodlen arfaethedig gan gynnwys unrhyw groesbennawd arfaethedig.

17. Yn ddarostyngedig i baragraffau 18 i 20, rhaid i welliannau i fewnosod testun newydd (heblaw adrannau neu atodlenni newydd) yn y Bil fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, llinell x, ar ôl 'gan nodi'r gair yn union cyn y testun sydd i'w fewnosod', mewnosoder 'y testun sydd i'w fewnosod'.

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif y llinell y gwelir gair cyntaf y testun sydd i'w fewnosod arni.

18. Os yw'r testun newydd sydd i'w fewnosod yn dechrau ar ddechrau llinell (ond nad yw'n ymestyn i lenwi'r llinell gyfan), rhaid i'r gwelliant fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, ar ddechrau llinell x, mewnosoder 'y testun sydd i'w fewnosod'.

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif y llinell y mae testun i'w fewnosod arni.

19. Os yw'r testun newydd sydd i'w fewnosod yn dechrau ar ddechrau llinell ac yn ymestyn i lenwi'r cyfan o'r llinell honno, rhaid i'r gwelliant fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, ar ôl llinell x, mewnosoder 'y testun sydd i'w fewnosod'.

Y rhif llinell y mae'n rhaid cyfeirio ato yw rhif y llinell y mae'r testun newydd i'w fewnosod ar ei hôl.

20. Rhaid i welliannau i fewnosod Tabl neu Ffigur newydd fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, ar ôl llinell x, mewnosoder -

Gwelliannau i destun a gyflwynir ar ffurf colofnau

21. Os bydd testun yn ymddangos ar ffurf ac iddi fwy nag un golofn, er enghraifft os yw'r testun yn ymgorffori tabl, rhaid i'r gwelliant fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, Tabl x, llinell x, colofn x, hepgorer [gan nodi'r geiriau sydd i'w hepgor] a mewnosoder 'testun'.

neu yn ôl fel y digwydd, gan ddibynnu ar y math o welliant.

(Sylwch: Os yw colofn wedi'i nodi yn y testun â rhif neu lythyren, rhaid defnyddio'r rhif hwnnw neu'r llythyren honno i'w nodi. Os

nad yw, dylid cyfeirio at y golofn drwy rifo o'r chwith (e.e. colofn un, colofn dau etc.)

Gwelliannau i symud Adran neu Atodlen heb ei ddiwygio fel arall

22. Rhaid i welliannau i symud adran neu atodlen o'r naill le i'r llall yn y Bil, heb ei ddiwygio fel arall, fod ar y ffurf:

Tudalen x, llinell x, symuder [adran x /atodlen x] a'i fewnosod ar ôl [adran x /atodlen x].

Nodi'r newidiadau sydd i'w gwneud

23. Ym mhob gwelliant, rhaid i eiriau sy'n ymddangos yn y Bil a geiriau sydd i'w hepgor neu eu mewnosod gael eu gosod mewn dyfynodau sengl (e.e. *ar ôl 'Cynulliad', mewnosoder 'Cenedlaethol'*).
24. Mewn gwelliannau i hepgor geiriau a mewnosod geiriau newydd, rhaid i'r geiriau cyntaf neu olaf sydd i'w mewnosod beidio â bod yr un fath â'r geiriau cyntaf neu olaf sydd i'w hepgor (e.e. rhaid i welliant beidio â hepgor 'Cynulliad' a mewnosod 'Cynulliad Cenedlaethol'. Y ffurf gywir ar gyfer y gwelliant fyddai: *..ar ôl 'Cynulliad', mewnosoder 'Cenedlaethol'*).
25. Rhaid i welliannau i hepgor geiriau wneud hynny drwy gyfeirio at y geiriau hynny.
26. Rhaid i'r testun sydd i'w fewnosod gael ei osod ar y ffurf y bwriedir iddo ymddangos ynddi yn y Bil.
Os yw'r testun sydd i'w fewnosod yn ymgorffori is-adrannau / paragraffau atodlen ychwanegol (neu israniadau ychwanegol eraill) rhaid iddynt naill ai fod heb rif neu gael eu rhifo fel na fydd rhaid ail-rifo'r darpariaethau presennol yn y Bil.
27. Os bydd y gwelliant yn cyfeirio at air sy'n ymddangos fwy nag unwaith ar y llinell, rhaid i'r gwelliant nodi pa un o'r troeon y mae'r gair yn ymddangos a fwriedir. Rhaid iddo fod ar y ffurf:

Adran x / Atodlen x, tudalen x, llinell x ar ôl 'gair' [yn y lle cyntaf / yr ail le / y trydydd lle / y pedwerydd lle] y mae'n ymddangos, mewnosoder 'testun i'w fewnosod'.

neu yn ôl fel y digwydd, gan ddibynnu ar y math o welliant.

Amrywiol

28. Rhaid i welliannau i'r teitl hir ddechrau:

Teitl hir, tudalen x, llinell x,

29. Rhaid i welliannau i welliannau ddechrau:

Fel gwelliant i welliant x, ...

gan ddilyn yn gyffredinol y ffurf sy'n cyfateb i welliannau i destun y Bil ei hun ond gan gyfeirio at linell y gwelliant, fel y bo'n briodol.

Iaith Gwelliannau

30. Caiff gwelliant gynnig newid i destun yn y naill iaith heb newid cyfatebol i destun yr iaith arall, er enghraifft er mwyn dileu anghysondeb rhwng ystyr y ddau destun neu i ddileu gwall iaith a geir yn un o'r ddau destun yn unig. Rhaid i welliant o'r fath fod ar y ffurf:

[Adran / Atodlen x], tudalen x, llinell x, hepgorer [gan nodi'r geiriau sydd i'w hepgor] a mewnosoder 'y testun sydd i'w fewnosod'.

(Nid oes angen diwygio'r fersiwn Saesneg. There is no need to amend the English version.).

neu yn ôl fel y digwydd, gan ddibynnu ar y math o welliant.

(Sylwch: Effaith Rheol Sefydlog 15.4 yw bod rhaid i welliannau i Fil a gyflwynir gan y llywodraeth gael eu cyflwyno, cyn belled ag y bo'n briodol o dan yr amgylchiadau ac yn rhesymol ymarferol, yn Gymraeg a Saesneg. Caniateir i welliannau a gyflwynir heblaw

gan y llywodraeth gael eu cyflwyno yn y ddwy iaith neu mewn un iaith yn unig).

31. Bydd hyd a lled y newid y bydd ei angen er mwyn bodloni amcan gwelliant yn y naill iaith yn aml yn wahanol i'r hyn y mae ei angen i'w fodloni yn y llall (e.e. gallai newid sy'n effeithio ar un gair Saesneg olygu bod angen newid dau air Cymraeg, neu *vice versa*). Er hynny, bydd bron bob amser yn bosibl mynegi'r gwelliant fel un newid yn y ddwy iaith. Yn eithriadol, caniateir cynnwys mwy nag un newid yn y fersiwn o'r gwelliant yn y naill iaith ar yr amod bod y fersiwn o'r gwelliant yn yr iaith arall yn gwneud un newid yn unig.

Er enghraifft:

Section x, page x, line x, after 'school', insert 'do not, subject to subsection (3),'.

Adran x, tudalen x, ar ddechrau llinell x, hepgorer 'Mae'r' a mewnosoder 'Nid yw'r'; llinell y, ar ôl 'ysgol' mewnosoder ', yn ddarostyngedig i is-adran (3),'.

Ebrill 2012